

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 2. De Sponsa durorum inter infideles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

lib. de Abraham c. 4. nemo sibi blandiatur de legibus hominum; cum aperte aliud sit de lege Christi.

§. 2.

De Sponsa duorum inter infideles.

749. Pluralitatem Uxorū, etiam infidelibus, post legem Christi Evangelicam esse illicitam, constat ex dictis; de his tamen quæri potest. 1. an matrimonium infidelium durante infidelitate contractum, licet consummatum non sit, dissolvi possit? Resp. 1. non posse solvi ullâ potestate humanâ ex n. 738. & ratio est. 1. non potestate Principis Ecclesiastici, quia huic infideles non subfunt; deinde non Principis Laici; quia circa matrimonii dissolutionem nullam à DEO acceperunt potestatem; & in eo, quod est divinæ institutionis, nihil possunt.

750. Quær. 2. an eorum matrimonium consummatum dissolvi possit auctoritate Pontificis iustâ causâ interveniente, postquam uterque ad fidem conversus est? Resp. negativè cum Azor p. 2. *Instit. moral. lib. 5. c. 2.* Nam matrimonia fidelium, saltem consummata, solvi non possunt, nisi in casibus iure expressis; sic Panorm. in c. Ex parte de Convers. Conjugat. §. Nos autem. & pat. ex textu, ubi habetur, quòd, etsi possit non inconsultè videri, quòd matrimonium semel ritè contractum conjugē utroque vivente in nullo possit casu dissolvi, nisi fortè secus fieret ex revelatione divina; solum tamen excipitur professio religiosa: ergo in reliquis, nisi in casu professionis, aut ejus, quod divinâ revelatione habetur, verum manet, quod in nullo possit casu dissolvi; sed matrimonium infidelium consummatum, suscepto baptismo evadit consummatum matrimonium fidelium; ergo. Si dicas: nullus datur casus in iure expressus, in quo possit solvi matrimonium fidelium consummatum. Resp. duplex esse consummatum matrimonium fidelium; primò, quod contractum & consummatum est tempore fidelitatis. 2. quod contractum & consummatum est in infidelitate, conjugibus tamen postea conversis ad veram fidem; & de hoc secundo procedit propositio, quâ dico, matrimonia fidelium, saltem consummata, solvi non posse nisi in casibus iure expressis, ut patet ex ipsi terminis quæstionis propo-

sita. Cum enim matrimonia fidelium (accepta in secundo sensu) quantumvis in infidelitate consummata sint, dissolvi posse à Pontifice, doceat Navarrus, Sanchez, & alii apud Castropalaum D. 2. de sponsal. p. 2. §. 3. num. 2. (licet etiam in hoc puncto teneam contrarium) meritò loqui debui cum exceptione casuum iure expressorum; pro quo illi Doctores affirmant, à Pontifice illa dissolvi posse. Hinc illud, quod opponitur: nullus datur casus in iure, in quo possit solvi matrimonium fidelium, consummatum in infidelitate, negant Navarr. Sanchez, & alii, volentes matrimonia in infidelitate consummata, post conversionem solvi posse à Pontifice ex iusta causa, qualis esset professio religiosa unius è conversis; licet concedant, nullum dari casum in iure, quo solvi possit matrimonium fidelium in fidelitate consummatum. V. Castropal. cit.

Nec obstat Navarr. lib. 3. *Constit. de Convers. infidel.* & Sanchez. lib. 2. h. c. D. 17. num. 2. apud Castropal. de sponsal. D. 2. p. 2. §. 3. n. 2. contrarium sentientes. 1. quia matrimonia infidelium, etiam consummata, non sunt Sacramentum; ergo non habent omnimodam exinde insolubilitatem, nec eam, quam habet matrimonium fidelium; c. fin. 38. q. 1. deinde insolubilitatem rato fidelium matrimonio in c. Quanto, de divort. Pontifex tribuit, quia est Sacramentum; si ergo hoc nihilominus à Pontifice solvi potest, juxta valdè probabilem sent. multorum; poterit ergo & illud. Verum Resp. esto matrimonium infidelium consummatum, etiam suscepto baptismo ab utroque, non evadat Sacramentum ex dict. à num. 350. (licet alii hoc negent ibid.) consequenter titulo Sacramenti non habeat insolubilitatem, adhuc tamen solvi non posse à Pontifice, nisi in casibus à Christo concessis, ut dictum est, habet tamen ex institutione divinâ.

Quær. 3. an conjunx infidelis ad 751. fidem conversus, non obstante matrimonio in infidelitate contracto, & consummato, validè, ac licitè transire possit ad aliud matrimonium? ante responsonem nota, quòd unus conjugum infidelium, ab altero ad fidem converso, dupliciter discedere possit. 1. physicè, si nullo modo velit illi cohabitare; 2. moraliter, si quidem

eum eo velit habitare, sed non pacifice, nimirum sine injuria creatoris, aut periculo perversionis in altero, his præmissis:

Resp. quando infidelis ob nullam aliam causam habitare renuit cum converso, quam quia conversus, & fidem Christi amplexus est, conversum valide, ac licite, illo relicto, posse transire ad aliud matrimonium; Const. ex c. simili modo 28. q. 1. ibi: *simili modo si quis ex conjugatis* (intellige infidelibus) *baptizatus est, & alter gentilis, eum sequi non vult, sicut dixit apostolus: infidelis, si discedit, discedat.* Et ex Rubrica immediatè sequentis c. ibi: *sine culpa relinquitur, Uxor, quæ cum fidele habitare noluerit.* Deinde ex c. Gaudemus 8. de Dvoort. ibi: *qui autem secundum ritum suum legitimam repudiaverit Uxorem (cum tale repudium Veritas in Evangelio reproberit) nunquam eà vivente licite poterit aliam, etiam ad fidem conversus, habere, nisi post conversionem ipsius illa renuat cohabitare cum ipso.*

753. Ex hoc sequitur. 1. idem dicendum, si velit quidem cum eo habitare *physicè*, sed non *moraliter*, nimirum sine injuria creatoris (quod fieret, si nomen Christi despiceret, ejus cultum impediret, aut conversionem Domesticorum &c.) Const. ex c. Gaudemus, ibi: *aut etiam consentiat, non tamen absq. contumelia creatoris, &c.* Quanto. 7. cod. ibi: *si enim alter infidelium conjugum ad fidem Catholicam convertatur, altero vel nullo modo, vel non sine blasphemia Divini nominis ei cohabitare volente, qui relinquitur, ad secunda, si voluerit, vota transibit.*

754. Sequitur. 2. idem dicendum esse, si Conjunx infidelis incitaret fidelem ad peccatum grave; sic enim saltem indirectè injuriam irrogaret creatori; colligitur ex c. Idololatria. 28. q. 1. ibi: (ut habet Rubrica) licite dimittitur Uxor (nimirum infidelis) quæ virum suum (intellige fidelem) *quærit ad malum; & const. ex cit. c. Quanto.* ibi: *vel, ut eum pertrahat ad peccatum mortale, ei cohabitare volente; & cit. c. Gaudemus, ibi: vel, ut eum pertrahat ad mortale peccatum.* Ratio horum omnium est ex c. 1. ad Corinth. 7. ubi Apostolus promulgat dispensationem Christi, factam in datis casibus ibi: *si infidelis discedit, discedat.* Neque enim servituti (sic

Tom. IV.

appellat matrimonii vinculum) *subjectus est, soror, vel frater conversus, quin possit ad alia vota transire.*

Ex hoc autem oritur quæstio, an ma-

755. trimonium infidelium dissolvatur ipso facto per hoc, quod unus eorum sit conversus ad fidem. Resp. à quibusdam apud Castropal. D. 3. de sponsal. p. 2. §. 3. num. 4. affirmari, in prædictis casibus ipso facto, quod infidelis à converso discedat, solvi matrimonium; quia Paulus expressè dicit: *fidelem liberum esse à vinculo conjugii, si alter discedat.* Verùm alii probabilius docent, non solvi prius, quam fidelis aliud matrimonium contrahat. Collig. ex c. Gaudemus, de divortiiis. ubi dicitur, quod conversus ad fidem compellendus sit, recipere Uxorem priorem, postea conversam, *si matrimonium aliud nondum est contractum.* Paulus autem dicit, fidelem solutum à vinculo conjugii *prohibente aliud conjugium;* non autem à vinculo obligante fidelem, si, antequam aliud matrimonium ineat, etiam alter convertatur.

Dices. 1. sine claro periculo injuria 756. creatoris fidelis conjugii infideli cohabitare non potest. 2. in CC. Toleran. 4. Can. 6. prohibetur, ne Uxor Judæa ad fidem conversa cum vero Judæo in infidelitate permanente habitet. ad. 1. Resp. sæpe posse cohabitare non modò sine omni periculo peccati, sed etiam cum spe conversionis, ut ostendunt plura exempla. ad 2. Resp. CC. illud non extendi ad omnes; cum fuerit tantum provinciale; nec loqui de omnibus conversis, sed conversis ex Judaismo, & quidem de Uxore periclitante ob subjectionem Viri. Et si illa discedat, ducta non infidelitate Viri, sed vi hujus præcepti, non verificaretur, quod infidelis discedat.

Ex hoc Coll. 1. fidelem ab infideli 757. tate conversum tamdiu ligari vinculo matrimonii prius contracti cum infideli, quam diu iste à converso non recedit, vel *physicè*, vel *moraliter.* Coll. 2. infideli converso, à quo infidelis non discedit, non licere assumere sacros ordines sine infidelis conjugis consensu; quia non licet illi assumere statum impossibilem cum matrimonio; Sanchez. lib. 7. D. 76. à n. 1. Et quia susceptio ordinis sacri non solvit matrimonium fidelium, etiam ratum tantum; multò minus solvet matrimonium

Bb

nium

nium consummatum fidelis cum infideli; Sanchez. *cit. circa fin. num. 7.* Coll. 3. probabilius etiam esse, hoc matrimonium nec religiosâ professi ne solvi; quia hæc potestas solvendi matrimonium consummatum, nullibi attributa est Professioni Religiosâ; sic Castropal. *cit. num. 12.* Hurrad. *D. 8. Difficult. 14. num. 52.* licet contrarium teneat Sanchez. *D. 76. n. 12.* Nec obstat, quòd illud solvatur, quando unus infidelium ad fidem veram conversus, altero in infidelitate permanente, ac converso sine creatoris injuria cohabitare nolente, inquit aliud matrimonium. Nam hoc contingit DEI dispensatione, per Apostolum intimatâ, in favorem veræ Religionis, ne fidelis cogatur vitam cõlibem ducere, vel cum infideli obstinate permanente in perfidia, cum perversionis periculo, permanere; quæ ratio non militat sponte assumptâ vitâ cõlibe.

758. Quæres 4. an infideles, qui durante infidelitate contraxerunt matrimonium in gradibus prohibitis jure solum Ecclesiastico, debeant post conversionem suam ab invicem eo titulo separari? Resp. quòd non, ex *c. Gaudemus*, ibi: *quia in præmissis gradibus licitè contractum est à Paganis, qui constitutionibus Canonicis non arctantur; & ideo dicit Apostolus 1. Corinth. 7. si quis frater infidelem habeat Uxorem; & hæc consentis habitare cum eo, non dimittat illam.*

759. Quæres 5. an Vir infidelis, qui durante infidelitate plures Uxores simul habuit, suscepto baptisimo possit omnes simul retinere? Resp. negativè, ex *cit.*

c. Gaudemus, ibi: *nunquam licuit insimul plures Uxores habere, nisi cui fuit divina revelatione concessum.* Ex hoc sequitur quòd talis Vir infidelis, post suam conversionem debeat retinere primam Uxorem legitimam, si hæc (etiam non conversa) cum eo pacificè velit cohabitare sine contumelia Creatoris. Ratio est ex *cit. c. Gaudemus*; ubi Coniugi ad fidem converso non conceditur legitimam Uxorem, etiam non conversam dimittere, nisi nolit ei pacificè (juxta *num. 752.*) cohabitare. Sequitur. 2. si prima legitima Uxor nolit ad fidem converti, nec Viro converso pacificè cohabitare juxta *num. 752.* posse illum eâ dimissâ ducere aliam, vel ex his unam, quas prius habuit; sed non legitimè: vel novam extra illas. Ratio hujus est ex præced.

Sequitur. 3. Si Uxor infidelis, sed legitima, noluit Viro converso pacificè in principio conversionis cohabitare; postea tamen (antequam conversus ducat aliam) mutatâ mente convertatur; aut adhuc quidem infidelis, sed illi pacificè cohabitare velit, conversum non posse ducere aliam. Const. ex *c. Gaudemus*, ibi: *quòd si conversum ad fidem & illa conversa sequatur, antequam propter causas prædictas, legitimam ille ducat Uxorem; eam recipere compellatur, ubi not. propter causas prædictas.* Nam inter eas, ob quas potest aliam ducere, est, *si mulier infidelis nolit ei pacificè convivere; ergo ubi vult, non potest aliam ducere.*

☞(○)☞

QUÆ.